

VILNIAUS „ŽIDINIO“ SUAUGUSIŲJŲ GIMNAZIJOS KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą gimnazijoje, krizių valdymo komandos sudarymą, darbo organizavimą ir bendradarbiavimą su gimnazijos mokinio gerovės komisija (toliau MGK), Savivaldybės administracija ir esant poreikiui psichologinės pagalbos teikėju (Vilniaus pedagogine psichologine tarnyba (toliau – PPT) krizės gimnazijoje metu.
2. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
  - 2.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;
  - 2.2. **krizė gimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą gimnazijos bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę gimnazijos bendruomenės dalį.
  - 2.3. **krizės valdymas gimnazijoje** – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka gimnazijos krizių valdymo komanda pasitelkus MGK, esant būtinybei psichologinės pagalbos teikėją (PPT ar kt.) ir Savivaldybės administraciją, siekiant įveikti krizės sukeltas pasekmes ir teikti gimnazijos bendruomenei veiksmingą pagalbą.;
  - 2.4. **krizių valdymo gimnazijoje komanda** – nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų ar auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui reikiamų gebėjimų;
  - 2.5. **krizės valdymo koordinatorius** – paskirtas gimnazijos krizių komandos vadovas arba jo deleguotas žmogus, kuris koordinuoja krizės valdymą gimnazijoje ir bendradarbiauja su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, o prireikus ir su psichologinės pagalbos teikėjo įstaigos koordinatoriais. Gimnazijos krizės valdymo koordinatoriumi turi būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai įvertinti ir koordinuoti;
  - 2.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;
  - 2.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka gimnazijos administracija kartu su gimnazijos psichologu ir socialiniu pedagogu siekdami suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.
3. Krizių valdymo tikslas:
  - 3.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą;
  - 3.2. užtikrinti, kad ugdymo procesas gimnazijoje kuo greičiau grįžtų prie įprastos tvarkos.
4. Krizių valdymo gimnazijoje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Gimnazijos krizių valdymo komanda, kuri bendradarbiauja su MGK, su pasirinktu psichologinės pagalbos teikėju (PPT), Savivaldybės administracija, o prireikus ir kitomis švietimo ir sveikatos sistemos įstaigomis.

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO GIMNAZIJOJE ORGANIZAVIMAS

5. Krizės valdymą gimnazijoje organizuoja **Gimnazijos krizių valdymo komanda:**

5.1. Gimnazijos krizių valdymo komandos sudėtį tvirtina gimnazijos vadovas. Komandą sudaro 5 nariai. Komandos vadovas yra gimnazijos direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų – jo pavaduotojas (toliau – Komandos vadovas). Komandą sudaro: gimnazijos psichologė - narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą, klasių vadovų metodinės grupės pirmininkė - narys, atsakingas už komunikaciją, pavaduotojas papildomam ir neformaliai švietimui - narys, atsakingas už saugumą, ir pavaduotoja ūkio reikalams - narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

5.2. Gimnazijos krizių valdymo komandos paskirtis krizės metu: įveikti krizės sukeltas problemas, užtikrinti bendruomenei veiksmingos pagalbos teikimą, atkurti įprastą veiklą ugdymo įstaigoje;

5.3. Gimnazijos krizių valdymo komandos funkcijos krizės metu:

5.3.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes;

5.3.2. bendradarbiaujant su MGK nustatyti gimnazijos krizių valdymo komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirstyti funkcijomis, parengti preliminarų krizės valdymo gimnazijoje planą ir kt.;

5.3.3. informuoti gimnazijos steigėją ir psichologinės pagalbos teikėją apie krizinę situaciją, o prireikus kreiptis į psichologinės pagalbos teikėją dėl pagalbos;

5.3.4. su psichologinės pagalbos teikėju (jei yra pasitelktas) peržiūrėti preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinti gimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus;

5.3.5. parengtą krizės valdymo gimnazijoje planą ne vėliau kaip per 12 valandų nuo krizės identifikavimo pateikti Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriui;

5.4. krizės valdymo gimnazijoje plane numatomi veiksmai:

5.4.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus miesto vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas (pagal poreikius);

5.4.2. parengti informaciją apie krizę gimnazijos bendruomenei ir/ar žiniasklaidai:

5.4.2.1. pateikti informaciją gimnazijai apie įvykį (per visuotinį bendruomenės narių susirinkimą, elektroninį dienyną, SMS žinutes, elektroniniu paštu, skambučiais tėvams ir pan.);

5.4.2.2. rengiant pranešimus gimnazijos bendruomenei pateikti tik patvirtintus faktus ir informuoti apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

5.4.2.3. pranešimus, interviu ir komentarus apie krizinę situaciją gimnazijoje teikti žiniasklaidai suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ugdymo įstaigą kuruojančiu skyriumi bei Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

5.4.3. nustatyti gimnazijos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

5.4.4. konsultuoti bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

5.4.5. rengti pokalbius su ugdytiniais;

5.4.6. atlikti kitus reikiamus veiksmus;

5.5. Gimnazijos krizių valdymo komanda, Savivaldybės administracijos bei psichologinę pagalbą teikiančios įstaigos (jei į ją buvo kreiptasi) koordinatoriai nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo gimnazijoje veiksmų planą (1 priedas);

5.6. Gimnazijos krizių valdymo komanda, įgyvendinus krizės valdymo gimnazijoje numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.6.1. aptaria krizės įveikimą;

- 5.6.2. sustabdo krizės valdymo gimnazijoje aktyvius veiksmus;
- 5.6.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos gimnaziją kuruojančių skyrių apie krizės įveiką ir rezultatus;
- 5.6.4. užpildo krizės valdymo gimnazijoje ataskaitą ir ją pateikia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos gimnaziją kuruojančiam skyriui (2 priedas);
- 5.6.5. baigus aktyvius veiksmus 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;
- 5.7. krizės paveiktos aukos ir jų artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;
- 5.8. Gimnazijos krizių valdymo komanda kartu su MGK numato krizių prevencijos renginių organizavimą gimnazijos bendruomenėje;
- 5.9. Gimnazijos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų/globėjų) krizių valdymo žinių atnaujinimą.
- 6. PPT vaidmuo valdant krizinę situaciją gimnazijoje (kai gimnazijos krizių valdymo komanda kreipiasi dėl psichologinės pagalbos teikimo krizės įveikimui):
  - 6.1. PPT koordinatorius ir specialistai kartu su gimnazijos koordinatoriumi aptaria psichologinės pagalbos poreikį:
    - 6.1.1. konsultuoja gimnazijos krizių valdymo komandą dėl krizės įveikos proceso, aptaria esamus resursus;
    - 6.1.2. esant būtinybei teikia pagalbą pačioje gimnazijoje: prisideda prie veiksmų plano sudarymo ir veiksmų koordinavimo, informacijos parengimo bendruomenei ir žiniasklaidai, psichologinės pagalbos teikimo bendruomenei;
  - 6.2. po aktyvaus dalyvavimo krizinio įvykio valdyme:
    - 6.2.1. aptaria krizės įveiką gimnazijoje, konsultuoja ją dėl priemonių, kurias reikėtų įgyvendinti tobulinant krizių prevenciją ugdymo įstaigoje;
    - 6.2.2. organizuoja emocinę paramą specialistams, teikusiems pagalbą ugdymo įstaigos bendruomenei;

III SKYRIUS

SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

- 7. Bet kuris gimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio, auklėtinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti gimnazijos psichologą. Nesant šių specialistų gimnazijoje, informuojamas gimnazijos krizių valdymo komandos vadovas arba MGK pirmininkas.
- 8. Gimnazijos krizių valdymo komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su MGK pirmininku.
- 9. Kai įtariama, kad mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais. Prireikus informuojamas Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrius ir derinami veiksmai mokinio saugumui užtikrinti.
- 10. Esant savižudybės krizei, tęstinę pagalbą teikia psichikos sveikatos specialistai.
- 11. Apie kitų gimnazijos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jo įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia gimnazijos krizių valdymo komanda kartu su mokiniu ir, jei mokinys nepilnametis, su jo tėvais/globėjais.
- 12. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, gimnazijos krizių valdymo komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo skyrių.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Gimnazijos krizių valdymo tvarkos aprašas parengtas remiantis krizių valdymo Vilniaus miesto ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose rekomendacijomis.
14. Visi pagalbą krizinėje situacijoje gimnazijai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, nepažeidžiant mokinio teisių ir teisėtų interesų.